

Załącznik do Uchwały Nr/2019
Rady Gminy Elk z dnia grudnia 2019 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok



Urząd Gminy Elk
ul. T. Kościuszki 28A
19-300 Elk
www.elk.gmina.pl

1. Postanowienia ogólne

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (zwany dalej „Programem”) jest realizowany od 1997 roku. Określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2277 ze zm). Składa się z 6 zadań będących jednocześnie zadaniami własnymi Gminy Ełk.

Działania związane z profilaktyką alkoholową zawarte w niniejszym „Programie” są działaniami długofalowymi. Kontynuacja zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, warunkuje w dużym stopniu skuteczność realizacji podejmowanych działań. Zadania w tym zakresie wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej. „Program” w swej konstrukcji merytorycznej jest tożsamy z założeniami Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2016–2020 i stworzony został w oparciu o wytyczne Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ponadto dostosowany jest do specyfiki problemów alkoholowych w gminie i uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym. „Program” jest częścią Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017–2027 uchwalanej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.) i jest skorelowany z Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019–2021, Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie i Gminnym Programem Wspierania Rodziny w Gminie Ełk. „Program” jest uchwalany corocznie przez Radę Gminy Ełk.

Określenie skali problemów alkoholowych w Gminie Ełk

Na skalę problemów alkoholowych w środowisku lokalnym istotny wpływ ma dostępność napojów alkoholowych. Jak pokazują badania liczba punktów alkoholowych, w przeliczeniu na jednego mieszkańca, wpływa na wielkość spożycia napojów alkoholowych, a ta koreluje z umieralnością spowodowaną chorobami serca, nowotworami, śmiercią wynikającą bezpośrednio ze spożycia alkoholu.

Skalę problemu pokazuje liczba rodzin z problemem alkoholowym objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku. Ilość rodzin, korzystających z pomocy społecznej oraz ilość rodzin z problemem alkoholowym objętych pomocą wskazuje na fakt, że problem alkoholowy w rodzinach kształtuje się na podobnym poziomie co w latach ubiegłych. Jest to spowodowane ukrytym alkoholizmem tolerowanym w rodzinach przez domowników powiązany z ukrytą przemocą domową.

Bezrobocie, niezaradność niosą ze sobą szerzenie się patologii społecznych: alkoholizmu, narkomanii, a co za tym idzie przemocy domowej.

Jednym ze wskaźników problemów alkoholowych występujących w Gminie Ełk jest liczba wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. W 2019 roku do dnia 30 listopada do Komisji wpłynęło 20 wniosków. Wśród osób, które odpowiedziały na zaproszenie Komisji i zgłosiły się na rozmowy, udało się zmotywować do podjęcia dobrowolnego leczenia 5 osób. W stosunku do pozostałych osób sprawy skierowano do sądu.

Porównując dane bieżące z danymi z poprzedniego roku wynika, że nastąpił nieznaczny spadek ilości wniosków skierowanych do Komisji, co można

zinterpretować większą świadomością mieszkańców Gminy Ełk o zagrożeniu chorobą alkoholową w wyniku nadużywania alkoholu i możliwości jej leczenia.

Z danych Komendy Powiatowej Policji w Ełku wynika, że w dalszym ciągu większość przestępstw i wykroczeń drogowych zostało popełnianych pod wpływem alkoholu.

Problemy związane z uzależnieniem od alkoholu towarzyszą zjawiskom społecznym, dlatego podstawowym założeniem „Programu” jest promocja zdrowego stylu życia i rozbudzenie wśród młodzieży od najmłodszych lat zainteresowania różnymi formami aktywności: sportowej czy artystycznej, jako alternatywy wobec uzależnień, szczególnie picia alkoholu, zażywania narkotyków, dopalaczy oraz stosowania przemocy.

„Program” ma również charakter edukacyjno–korekcyjny dla osób uzależnionych i terapeutyczno–wspomagający dla osób współuzależnionych od alkoholu oraz dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.

2. Cele strategiczne „Programu”

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych.
2. Zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.
3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

3. Cele operacyjne „Programu”

1. Ograniczenie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych.
2. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców Gminy Ełk w sytuacjach związanych z alkoholem.
3. Wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
4. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu (w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie).
5. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych.

Reasumując, podstawowym celem „Programu” jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują, oraz rozwijanie zasobów niezbędnych do rozwiązywania istniejących problemów.

4. Adresaci „Programu”

1. Społeczność lokalna, w szczególności dzieci i młodzież – sfera profilaktyki, osoby uzależnione i ich rodziny – sfera terapii.

5. Realizatorzy „Programu”

1. Realizatorem „Programu” jest Wójt Gminy Ełk za pośrednictwem Koordynatora Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. W realizacji „Programu” uczestniczą również: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana Zarządzeniem Wójta Gminy Ełk, działająca w oparciu o Regulamin określający zasady jej funkcjonowania, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku, Zespół

Interdyscyplinarny powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Elk oraz osoby fizyczne i prawne, którym zlecane są zadania z „Programu” i podmioty, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.).

6. Źródła i zasady finansowania „Programu”

1. Finansowanie działań podejmowanych w związku z realizacją zadań „Programu” odbywa się w ramach środków własnych gminy pochodzących z opłat pobieranych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych.
2. Zadania realizowane w ramach „Programu” mogą być finansowane także z dotacji celowych Wojewody, środków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zapisów, darowizn i innych wpływów od instytucji, osób prawnych i fizycznych oraz środków pochodzących z programów wykorzystujących finanse Unii Europejskiej i programów krajowych.
3. Preliminarz wydatków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok określa załącznik do niniejszego „Programu”.

7. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (art. 4¹ ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi)

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zwanej dalej „Komisją” za udział w jej pracach przysługuje wynagrodzenie.
2. Wynagrodzenie płatne jest w terminie 7 dni po zakończeniu miesiąca zgodnie z wykazem obecności na posiedzeniu Komisji.
3. Ustala się wynagrodzenie członkom Komisji w wysokości:
 - a. Przewodniczący Komisji – 20 % minimalnego wynagrodzenia za pracę;
 - b. Zastępca Przewodniczącego Komisji – 12 % minimalnego wynagrodzenia za pracę;
 - c. Pozostali członkowie Komisji – 10 % minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2020 r. (Dz.U. z 2019 r., poz. 1778), za:
 - każdy udział w posiedzeniu w sprawie zmotywowania osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego oraz podejmowaniu czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
 - każdy udział w procedurze interwencji wobec przemocy w rodzinie „Niebieska Karta” (działania wobec ofiary przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym, działania wobec sprawcy przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym),
 - każdy udział w kontroli placówek handlowych i gastronomicznych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na

sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie upoważnienia wystawionego przez Wójta Gminy Ełk, o którym mowa w art. 18 ust. 1 i 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

– każdy udział w posiedzeniach w sprawie wydania opinii na wniosek podmiotu gospodarczego o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w oparciu o stosowne Uchwały Rady Gminy Ełk, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

4. Za nieobecność na posiedzeniu Komisji wynagrodzenie nie przysługuje.
5. Członkom Komisji przysługują diety oraz zwrot kosztów przejazdów i noclegów z tytułu wyjazdów służbowych na szkolenia lub wyjazdów poza teren Gminy Ełk związanych z zadaniami realizowanymi przez Komisję na zasadach obowiązujących w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U. z 2013 r., poz. 167 ze zm.). Polecenie każdego wyjazdu służbowego podpisuje Wójt Gminy Ełk.
6. Wójt Gminy Ełk na wniosek Przewodniczącego Komisji może dodatkowo wynagrodzić pracę wyróżniających się członków Komisji.

8. Zadania „Programu” i sposób ich realizacji

Zadanie 1 Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

1. Dofinansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych oraz Dotkniętych Przemocą w Rodzinie w zakresie udzielania porad, konsultacji i pomocy terapeutycznej rodzinom zagrożonym i dotkniętym problemami alkoholizmu i przemocą z terenu Gminy Ełk.
2. Umożliwienie i pomoc w kontakcie osób nadużywających alkoholu oraz współuzależnionych ze środowiskiem wzajemnej pomocy.
3. Rozpowszechnianie informacji o możliwości korzystania z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu poprzez zakup i upowszechnianie materiałów informacyjno–edukacyjnych w środowisku lokalnym.
4. Wspieranie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie kierowania wniosków do sądu, celem orzeczenia zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu w stosunku do osób nadużywających alkoholu poprzez ponoszenie kosztów sporządzania pisemnych opinii biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz pokrywanie kosztów opłaty sądowej za złożenie wniosku do Sądu Rejonowego w Ełku.
5. Inne zadania wynikłe w trakcie roku mające wpływ na zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Zadanie 2 Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Rozpowszechnianie w środowisku lokalnym informacji o możliwościach korzystania z ochrony przed przemocą w rodzinie.
2. Podejmowanie interwencji prawno-administracyjnych wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny, powodowanych przez picie alkoholu.
3. Dofinansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych oraz Dotkniętych Przemocą w Rodzinie w zakresie udzielania porad, konsultacji i pomocy terapeutycznej rodzinom, w których występuje problem przemocy domowej.
4. Finansowanie obozów i kolonii profilaktyczno-wypoczynkowych letnich i zimowych dla dzieci i młodzieży szkolnej z rodzin zagrożonych patologią.
5. Realizacja działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, mających na celu budowanie właściwych relacji z dziećmi oraz innymi członkami rodziny.
6. Inne zadania likwidujące bądź powstrzymujące zaburzenia funkcjonowania rodziny spowodowane szkodliwością picia alkoholu przez członka rodziny.

Zadanie 3 Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1. Wdrażanie i realizowanie na terenie szkół programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej, które mają na celu promowanie trzeźwego i zdrowego stylu życia, wyjaśnienie problematyki uzależnienia od alkoholu i substancji psychoaktywnych, naukę odmowy picia alkoholu, wyjaśnienie problematyki przemocy w rodzinie.
2. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców i nauczycieli w zakresie pomocy młodzieży w utrzymywaniu abstynencji.
3. Wspomaganie i finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży szkolnej poprzez udzielanie dotacji organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych w drodze otwartych konkursów ofert.
4. Udział w ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych skierowanych do społeczności lokalnej.
5. Współfinansowanie zakupu nagród dla dzieci i młodzieży szkolnej w konkursach profilaktycznych dotyczących problemu uzależnień i propagowania zdrowego stylu życia.
6. Organizowanie imprez bezalkoholowych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu, skierowanych do społeczno lokalnej, w szczególności do dzieci i młodzieży.
7. Finansowanie i zorganizowanie szkoleń dla grup zawodowych zajmujących się działaniami w obszarze profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy (np. nauczycieli, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych).

8. Prowadzenie edukacji publicznej z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez działalność informacyjną: zakup broszur, plakatów, ulotek i rozprowadzenie ich na terenie gminy.
9. Inne zadania służące propagowaniu profilaktyki alkoholowej, w szczególności wśród dzieci i młodzieży, wynikiłe w trakcie roku.

Zadanie 4 Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i innymi osobami fizycznymi działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Wspieranie działalności stowarzyszeń abstynenckich: przekazywanie materiałów edukacyjnych, promowanie i popieranie działań prowadzonych przez stowarzyszenia w niesieniu pomocy rodzinie z problemem alkoholowym i przeciwdziałania przemocy w rodzinie (informowanie o nich w lokalnych mediach i na stronach internetowych Gminy).
3. Wyposażenie stanowiska pracy Koordynatora Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w niezbędny sprzęt oraz zakup publikacji, plakatów, ulotek specjalistycznych i materiałów biurowych i piśmiennych.

Zadanie 5 Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
2. Współpraca z Komendą Powiatową Policji, Prokuraturą Rejonową i Sądem Rejonowym w Ełku.
3. Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz prawa lokalnego.
4. Występowanie z propozycjami podejmowania konkretnych działań zmierzających do ograniczenia dostępności do napojów alkoholowych, w tym także inicjowanie projektów uchwał dotyczących ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Ełk

Zadanie 6 Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Wspieranie przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji oraz na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin (np. klubów integracji społecznej).

W roku 2020 nie planuje się utworzenia Centrum Integracji Społecznej.

9. Podstawa prawna

1. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2277 ze zm.),

2. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 506 ze zm.),
3. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.),
4. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 217 ze zm.),
5. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.),
6. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 668 ze zm.),
7. inne ustawy związane z realizacją zadań.

10. Postanowienia końcowe

„Program” obejmuje zadania do realizacji od dnia 01.01.2020 r. do dnia 31.12.2020 r.

Wójt Gminy Ełk składa Radzie Gminy Ełk informację z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za 2019 rok do dnia 31 marca 2020 roku.

Przewodniczący Rady Gminy Ełk

Mirosław Radywoniuk